

Адабиётшунослигимиз Жонкуяри

Асримиз ўрталарида адабиёт оламига кирб келган истеъодди таңидчи Собир Мирвалиев кәрбий кирб юйларин умрани ўзбек адабиётини чукур тадқиқ этишига багишланган фидий инсонлардан.

Собир Мирвалиев фаолиятида ўзбек романчилик тараққиети тамойилларини тадқиқ этиши асосий ўринни эгаллади. Бунинг маҳсулси сифатида 1969 йилда олимни «Ўзбек романчиликни ишлаб юнайтиш» ўзбек монографияси юзага келди. Орадан иккى йил тубиг, ана шу тадқиқларни заминидаги вузни «Ўзбек романчининг таркиби топниши ва тараққиети» мавзусида докторлик диссертациясини ёклади.

Жонкуяр мунаққид романчилигининг кейинги ўйларда ривожини янада чукурор таҳлил этишига ҳаракат қилди. Бу интилишларини маҳсулни ўларкор, олимниң «Насримиз — давримиз хизматида» (1976), «Тархийлик ва замонавийлик» (1979), «Роман ва замон» (1989), «Наср, давр ва ҳаракмон» (1984), «Адабиёт — давр давъваткори» (1984) каби китоб, рисола ва монографияларни напар этилди.

Собир Мирвалиевнинг адабиётшунослика оид асарларида ёзма адабий меросимини (Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достони, Бобур шөвърияти, Фурқатнинг чет эллардаги ҳаёти ва ижоди масаласи) маданият институтидаги ўзбек адабиётни кафедраси мудири вазифасида ишлаб кельмоқда. Унинг раҳбарлиги ва ҳомийлигидаги эллидан зиёд фан номзоди ҳамда фан докторлари етишиб чиқди. У фаол жамоатчи сифатида бир неча илмий кенгашлар, жамият, уюшма ва жаридаларини ташкидиди. Адабиётнинг турли масалаларий бўйича республика радиоси ва телевиденисида чиқишлар қилиди. Узбекистон Ёзувчilar уюшмасидаги адабий мухоммадларда мунтазам қатнашади.

Бўй жараён, наср, қолаверса, роман тарихи ва назариясини ўрганиш каби жиҳатлар алоҳида акралиб туради. Хусусан, ўзек насли, романчиликни тараққиети муммомлари ва назарий масалалари олиг тадқиқларининг бош йўналишини ташкил этади.

Кейинги ўйларда баринчи ўзбек романчиги Абдулла Қодирин ҳаёти ва ижодига оид изланни ва топилмаларини умумлаштириб, «Абдулла Қодирин: ағнава ва қащирёт ўйли» номли китобини якунлаш арафасида. «Шунингдек, у машҳум ўтизини йилларда нобуд бўлган адабиётларни қатлоҳини топиб, унинг ўғлорийи ҳаритасини яратди ва эълон қилди.

Собир Мирвалиев айни кунларда илмий-тадқиқот ширмаларда олиб бориши билан бирга Абдулла Қодирин маданият Тошкент давлат маданият институтидаги ўзбек адабиётни кафедраси мудири вазифасида ишлаб кельмоқда. Унинг таркиби топниши ва тараққиети мавзусида докторлик диссертациясини ёклади.

Жонкуяр мунаққид романчилигиниң кейинги ўйларда ривожини янада чукурор таҳлил этишига ҳаракат қилди. Бу интилишларини маҳсулни ўларкор, олимниң «Насримиз — давримиз хизматида» (1976), «Тархийлик ва замонавийлик» (1979), «Роман ва замон» (1989), «Наср, давр ва ҳаракмон» (1984), «Адабиёт — давр давъваткори» (1984) каби китоб, рисола ва монографияларни напар этилди.

Собир Мирвалиевнинг адабиётшунослика оид асарларида ёзма адабий меросимини (Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достони, Бобур шөвърияти, Фурқатнинг чет эллардаги ҳаёти ва ижоди масаласи) маданият институтидаги ўзбек адабиётни кафедраси мудири вазифасида ишлаб кельмоқда. Унинг раҳбарлиги ва ҳомийлигидаги эллидан зиёд фан номзоди ҳамда фан докторлари етишиб чиқди. У фаол жамоатчи сифатида бир неча илмий кенгашлар, жамият, уюшма ва жаридаларини ташкидиди. Адабиётнинг турли масалаларий бўйича республика радиоси ва телевиденисида чиқишлар қилиди. Узбекистон Ёзувчilar уюшмасидаги адабий мухоммадларда мунтазам қатнашади.

**Э. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
А. ТУЛАГАНОВ.**

• Фазилатли кишилар

1980 йил Гулистанда ишлаб юрганинда қўшнимининг ифторга тақлиф қилиб қолиши. Давреда кўпчилик иззатини сақлаб ўтирган, гаплари бамални ва дилторлар, оғасават, ёшлари эзлики етар-етмас, бирор ёзлари оқизигандарни, бошларини кўтариб ўтирган Очилхон тўра таровеҳ иомозини ҳам бошқардилар.

Ифтор тугаг, меҳмонлар таржалгач, қўйним менинг кўймай яна ичикарига тақлиф қилиди. Ҳовлидаги қаровотда Очилхон тўра, ақалари Ваҳобхон тўра (шундай деб таништириши), қўйнишни якунлаш арафасида. Отангиз сафос эмас-мидилар? — дедилар Ваҳобхон тўра.

— Ҳа, ҳамма Насроб ака деб атари, — дедим мен. — Биз ҳам шундай деб чиқардирдик, ёч ким Сувонқула ака демасди, — дедилар Ваҳобхон тўра. — Тақдирни қаронга, ўттис йилча вакт ўтиб, қилемат қарор бўлсин! — дедим ҳайрон ёшонларни дуоҳонлиги ҳақида гапириш ғоят қалтишади.

— Ҳа, ҳамма Насроб ака деб атари, — дедим мен. — Биз ҳам шундай деб чиқардирдик, ёч ким Сувонқула ака демасди, — дедилар Ваҳобхон тўра.

— Сувонқула ақанинг ўғлиниң динга? — Ваҳобхон тўранинг ҳаяжонларига шундай билиниг турди. — Биласизми, 1953 йил қўклимада қишлоқда кетаётбиф, отангиздан иккиси кило мол гўғти олувдид. Бир неча кундан кейин гўғтини олиб кельди. Унинг тўғанинг пулини олиб кельди. Лекин акам бугун қаронга берини кепди. Сен отангизоришисан, Отангизни ҳақини олининг керак. Зероки, акамининг бўйидан у соғит бўлуди.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Эшон ака қўшнимини келди дегунича, бирин-кетин одамларни юнилашади. Охир ақамидаги ўғлиниг бўлди. Менинг кўшишни кетаётбиф, отангиздан иккиси кило мол гўғти олувдид. Бир неча кундан кейин гўғтини олиб кельди. Унинг тўғанинг пулини олиб кельди. Лекин акамининг бўйидан у соғит бўлуди.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни кизишиб. — Бунга кўни бир ҳафтада оғизни беради.

— Сизга ўғли, менга чин, — деди қўшишни